

Σκέψεις σχετικά με την παύση του Μητροπολίτη Πάφου Τυχικού

Η Ιερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Κύπρου στις 22 Μαΐου 2025 έλαβε μian πρωτόγνωρη απόφαση, χωρίς προηγούμενο για την Ορθόδοξη Εκκλησία. Καταδίκασε τον Μητροπολίτη Πάφου Τυχικό παραβιάζοντας σειρά άρθρων του Καταστατικού Χάρτη της Εκκλησίας της Κύπρου (στο εξής ως Κ.Χ.Ε.Κ.). Η Ιερά Σύνοδος συστάθηκε ως δικαστήριο (βλ. άρθρο 79Δ2 Κ.Χ.Ε.Κ.), και ενώ δεν τον δίκασε με βάση τις πρόνοιες του Ποινικού Κώδικα και της Ποινικής Δικονομίας της Εκκλησίας της Κύπρου (βλ. Β' παράρτημα του Κ.Χ.Ε.Κ.), τον καταδίκασε κηρύσσοντάς τον έκπτωτο από τον Θρόνο του, στηριζόμενη σε ένα κατηγορητήριο, το οποίο δεν δικαιολογεί σε καμιά περίπτωση τη συγκεκριμένη απόφαση. Από το κατηγορητήριο συνάγεται σε γενικές γραμμές ότι ο Επίσκοπος Τυχικός καταδικάστηκε όχι για παραβίαση των Ιερών Κανόνων αλλά για την επιμονή του στην τήρηση της ακρίβειας των Ιερών Κανόνων! Του προσάπτεται η κατηγορία ότι δεν εφάρμοσε το μέτρο της εκκλησιαστικής οικονομίας (της παρέκκλισης από το γράμμα αλλά όχι από το πνεύμα του κανόνος) σε ζητήματα, όπως είναι αυτά των μικτών γάμων και του τρόπου εισδοχής αιρετικών στην Ορθόδοξη Εκκλησία. (Το μέτρο αυτό για το οποίο κατηγορήθηκε ο Επίσκοπος Τυχικός διατυπώνεται στο άρθρο 85.1. Κ.Χ.Ε.Κ.).

Μια άλλη κατηγορία που «βαραίνει» τον πρώην Μητροπολίτη Πάφου είναι αυτή της χειροτονίας κληρικού από μέρους του και η αποστολή του στη Θεσσαλονίκη προς ενίσχυση του αγώνα αποτειχισμένων κληρικών. Ζήτημα για την εγκυρότητα της χειροτονίας δεν τέθηκε. Ο κληρικός χειροτονήθηκε από τον αρμόδιο Επίσκοπο για ορισμένη κενή οργανική θέση της μητροπολιτικής περιφέρειας της Πάφου (βλ. 6^{ος} Κανόνας της Δ' Οικουμενικής Συνόδου). Στο κατηγορητήριο γίνεται λόγος για δόλια κίνητρα του Επισκόπου Τυχικού σε σχέση με τον τρόπο χρησιμοποίησης του κληρικού. Να υπενθυμίσουμε ότι ποτέ προηγουμένως δεν έχει συμβεί να κατηγορηθεί από την Ιερά Σύνοδο μέλος της, ως προς την αγνότητα των κινήτρων του, στο ζήτημα της επιλογής υποψηφίου προς χειροτονία ή έστω να ελεγχθεί για εσφαλμένη κρίση ως προς τα πρόσωπα που επέλεξε να χειροτονήσει.

Μια σειρά ερωτημάτων αναφύονται από την πιο πάνω απόφαση της Ιεράς Συνόδου και τις επακόλουθες ενέργειες, στις οποίες προβαίνει ο Μακαριώτατος ως Τοποτηρητής του Μητροπολιτικού Θρόνου της Πάφου: Πώς είναι δυνατόν η Ιερά Σύνοδος, ως ανώτατη Εκκλησιαστική Αρχή, που έχει την ευθύνη της ορθής ερμηνείας και πιστής εφαρμογής του Καταστατικού Χάρτη (βλ. τα άρθρα 1, 3.1, 7.3 του Κ.Χ.Ε.Κ.) να χαρακτηρίζει τις πιο πάνω ενέργειες του Τυχικού ως «αντικαταστατικές», για να επιβάλει μian τόσο αυστηρή ποινή και η ίδια, χωρίς κανένα δισταγμό, να τον παραβιάζει στερώντας το δικαίωμα του κατηγορουμένου σε μια δίκαιη δίκη; Δικαίωμα το οποίο έχουν και οι χειρότεροι εγκληματίες. Ας έχουμε υπόψιν ότι αναφερόμαστε σε έναν κληρικό, ο οποίος πρόσφατα είχε εκλέγει με την απόλυτη πλειοψηφία κλήρου και λαού. Έναν κληρικό, ο οποίος ήταν ο στενότερος συνεργάτης του Αρχιεπισκόπου

Κύπρου Γεωργίου, κατά την περίοδο της θητείας του ως Μητροπολίτη Πάφου (2006-2022). Πώς ο Μακαριώτατος ως πνευματικός του πατέρας τότε δεν είχε αντιληφθεί για ποιον επρόκειτο;

Επιπλέον πώς οι άγιοι συνοδικοί παρέκαμψαν τις πρόνοιες του άρθρου 14.3 του Κ.Χ.Ε.Κ., που προβλέπει ότι, ακόμα και σε περίπτωση που υφίστανται αποχρώσεις ενδείξεις για την τέλεση σοβαρού εκκλησιαστικού αδικήματος από Αρχιερέα, μόνο με την πλειοψηφία των $\frac{3}{4}$ των μελών της Ιεράς Συνόδου μπορεί να αφαιρεθούν από αυτόν η διοίκηση και διαποίμανση της Επαρχίας αυτού, μέχρι την έκδοση τελεσίδικης δικαστικής απόφασης. Μήπως γιατί δεν θα γινόταν ποτέ κανονική δίκη ή μήπως επειδή ήταν γνωστό από πριν το αποτέλεσμα της ψηφοφορίας και δεν θα ήταν εφικτή η παύση του; (Οι ψήφοι καταδίκης του Επισκόπου Τυχικού ήταν 10 από τις συνολικά 16 και δεν επαρκούσαν για να εφαρμοστεί το συγκεκριμένο διοικητικό μέτρο).

Διερωτώμαι με ποιαν αρχιερατική συνείδηση καταδικάζουν έναν «αδελφό» τους, χωρίς να τον δικάσουν; Σε ποιον αιώνα ζούμε και σε ποια καθεστώτα συμβαίνουν αυτά; Πώς είναι δυνατόν να επικαλούνται το άρθρο 79Δ2 του Κ.Χ.Ε.Κ., να συστήνουν δικαστήριο και να μην ακολουθούν την καθορισμένη διαδικασία, χωρίς ανακριτές, ακρόαση, μάρτυρες υπεράσπισης, όπως ορίζεται στον ποινικό κώδικα της Εκκλησίας της Κύπρου; Πώς μπορεί έτσι απλά να καταργούνται τα αναφαίρετα δικαιώματα του κάθε κατηγορούμενου για μια δίκαιη δίκη; Οι σχετικές διατάξεις ορίζουν σαφώς ότι είναι δικαίωμα του κατηγορουμένου να ενημερωθεί εγκαίρως για τους λόγους που πρόκειται να παρευρεθεί στο δικαστήριο. Στην προκειμένη περίπτωση υπήρξε απόλυτος αιφνιδιασμός, όχι μόνο για τον κατηγορούμενο αλλά και όλο το χριστεπώνυμο πλήρωμα της μητροπολιτικής περιφέρειας της Πάφου, χωρίς να του παραχωρηθεί ο απαιτούμενος χρόνος για την προετοιμασία της υπεράσπισης του, χωρίς να μπορεί να ζητήσει νομική αρωγή, χωρίς να δικαιούται να εξετάζει ή να προκαλεί την εξέταση των μαρτύρων κατηγορίας, χωρίς να μπορεί να ζητήσει την προσέλευση και εξέταση μαρτύρων υπεράσπισης και τόσα άλλα που προνοούνται από το άρθρο 26 αλλά και ολόκληρο τον Ποινικό Κώδικα της Εκκλησίας της Κύπρου. Μήπως κλήθηκε για να του ανακοινωθεί η απόφαση;

Ας μου επιτραπεί ακόμη να εκφράσω και τον ακόλουθο προβληματισμό: Μέσα σε ποιο κανονικό πλαίσιο ο Τοποτηρητής του χηρεύσαντος Θρόνου, προχωρεί σε απολύσεις προσωπικού της Μητρόπολης Πάφου (εφημ. Φιλελεύθερος, 25.5.25), στη σύσταση του Εκκλησιαστικού Δικαστηρίου της ίδιας Μητροπόλεως και στην επιβολή ποινής εξάμηνης αργίας σε κληρικό, ενώ πρόκειται να προβεί και σε άλλες ενέργειες σύμφωνα με δημοσιεύματα όπως: «το νοικοκύρεμα θεμάτων που αφορούν περιουσίες της Μητρόπολης που κατά τη γνώμη του το τελευταίο διάστημα δεν ετύγχαναν ορθού χειρισμού» (εφημ. Φιλελεύθερος, 30.5.25). Στα άρθρα 19 και 25 του Κ.Χ.Ε.Κ. ορίζεται ξεκάθαρα ότι ο Τοποτηρητής ασκεί την προσωρινή διοίκηση στα συνήθη και απαραίτητα, μόνο για την εύρυθμη λειτουργία της Μητρόπολης, μη επιτρεπόμενης οποιαδήποτε μεταβολής στο καθεστώς των προσώπων ή των πραγμάτων.

Επιπλέον γιατί ασκείται τόση πίεση και εκφοβισμός στον Επίσκοπο Τυχικό να υπογράψει τον λεγόμενο «λίβελο πίστεως» – με τη δαμόκλειο σπάθη της καθαιρέσεως να επικρέμαται πάνω

από το κεφάλι του αν δεν συνετιστεί— για να αποκηρύξει τους αποτειχισμένους. Η αποτίχιση δεν είναι αίρεση, είναι δικαίωμα που στηρίζεται στον 15^ο κανόνα της Πρωτοδευτέρας Συνόδου, ο οποίος ορίζει ότι όταν ένας Επίσκοπος «γυμνή τῆ κεφαλῆ» (απροκάλυπτα) κηρύττει αίρεση ο ιερέας δικαιούται (δεν υποχρεούται) να μην τον μνημονεύει. Μήπως για να τον εξευτελίσουν και να τον εκφοβίσουν, για να μην ασκήσει το δικαίωμα του εκκλήτου (άσκησης έφεσης) ενώπιον του Οικουμενικού Πατριαρχείου (δικαίωμα που απορρέει από τους κανόνες 9^ο και 17^ο της Δ' Οικουμενική Συνόδου, από την εκκλησιαστική παράδοση της Εκκλησία της Κύπρου και από το άρθρο 81 του Κ.Χ.Ε.Κ.),

Δεν θα ήθελα να επεκταθώ περισσότερο δηλώνοντας τον απεριόριστο σεβασμό που τρέφω προς όλα τα μέλη της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Κύπρου. Θεωρώ, όμως, χρέος μου ως ενεργού μέλους της Εκκλησίας να εκφράσω την άποψή μου ιδίως όταν βλέπω ότι τα όσα λάθη και παραλείψεις έγιναν σε σχέση με τον τρόπο ερμηνείας και εφαρμογής του Καταστατικού Χάρτη είναι ιδιαίτερος επιζήμια για το κύρος της Ιεράς Συνόδου και το Συνοδικό θεσμό.

Έρικ Σεργίου

Δρ. Κανονικού Δικαίου